

лжкъ измежду всички, билъ единъ съставенъ тюркски лжкъ — значи такъвъ, какъвто имали българитѣ и маджаритѣ.

Отъ роговитѣ пластинки, намѣрени въ гробове, е ясно, че дължината на лжка е била 1.20 — 1.30 м.

Лжкътъ, когато не е въ употреба, стои всѣкога въ неопнато положение, иначе бърже би загубилъ еластичността и голѣмото напрежение на гъвкавостта си. Лжковетѣ на българитѣ и маджаритѣ, бидейки „рефлексни“, когато тетивата имъ бива откачвана, се извивали обратно, т. е. джгата въ почивно, неопнато състояние има точно обратна извивка, въ сравнение съ опнатото ѝ състояние (обр. 40).

Тетивата, която била отъ кожа, или отъ животински черва, била прикрепена на единия край на лжка. На другия ѝ край имало примка, чрезъ която могла да се закачва на вдлъбнатината връзана въ роговата пластинка. Така съ закачване сж опъвани лжковетѣ, които се виждатъ на образитѣ на сасанидскитѣ сждове.

Опъването на лжка изисквало голѣма сила и сръчност; това на силенъ лжкъ изисквало дори усилията на трима души и можелъ да го направи човѣкъ въ стояще или колѣнничещо положение.

Дветѣ нееластични уши на такъвъ лжкъ служели за по-леко свиване на еластичнитѣ части и играели ролята на еднораменни лостове. При простия лжкъ била нужна 60 кгр. сила или тежестъ, за да измѣсти на 70 см. опнатата тетива, а пѣкъ за сжщото у съставния лжкъ е била нужна само 20 кгр. сила или тежестъ. Това значи, че маджаритѣ и българитѣ могли съ сжщата сила да пустнатъ три пѣти по-вече стрели, отколкото тѣхнитѣ противници, притежаващи прости лжкове.

Обаче, стрелбата съ подобенъ лжкъ изисквала необикновена сръчностъ.

Въ цѣлия изтокъ употребявали т. н. „монголско обтѣгане“ на тетивата. Сигурно така ще сж стреляли и маджаритѣ и българитѣ. За това имало нужда не толкова отъ голѣма сила, колкото отъ необикновена сръчностъ. Лѣвата ржка държи лжка, палецътъ на дѣсната ржка лѣга върху вътрешната страна на тетивата и съ помощта на показалеца и сръдния прѣстъ, допрѣни до нокътъ на палеца, я теглятъ. Сжщо и края на турената на струната стрела се държи съ показалеца и сръдния прѣстъ (обр. 41).